

Ovlaštenik: DLS d.o.o.
Radmile Matejčić 10, Rijeka
Tel./Fax. +385 (0)51 633 400

Unutarnji plan

**JANAF d.d. – Terminal Sisak
web**

Listopad, 2016.

Naziv operatera i sjedište: JANAF D.D., Miramarska cesta 24, 10 000 Zagreb

Adresa područja postrojenja: Capraške poljane 47b, Sisak

Oznaka dokumenta: RN/2015/0184

Ovlaštenik: DLS d.o.o. Rijeka, Radmile Matejčić 10, 5 1000 Rijeka
Tel./Fax. +385 (0)51 633 400

Voditelj izrade: Igor Meixner dipl.ing.kem.tehn.

Članovi tima za izradu: Marko Karašić dipl.ing.stro.

Domagoj Krišković dipl.ing.preh.tehn.

Branko Markota dipl.ing.brodogr.

Daniela Krajina dipl.ing.biolo-ekolo.

Goranka Alićajić dipl.ing.građ.

Ivana Dubovečak dipl.ing.biolo-ekolo.

Mr.sc. Jarolim Meixner, dipl.ing.kem.teh.

Sonja Štiglic dipl.ing.naft.rud.

Članovi tima na razini operatera: Tomislav Panjan, dipl.ing.stroj.

Vlatka Koščićarić-Jerabek kem. teh.

Čedomir Nemet, dipl.ing.sigur

Datum izrade: Travanj, 2012.

Datum revizije: Veljača, 2013.

Listopad, 2016.

DLS d.o.o. Rijeka
M.P. *[Signature]*

Ovaj dokument u cijelom svom sadržaju predstavlja vlasništvo tvrtke JANAF d.d., te je zabranjeno kopiranje, umnožavanje ili pak objavljivanje u bilo kojem obliku osim zakonski propisanog bez prethodne pismene suglasnosti odgovorne osobe tvrtke JANAF d.d.

Zabranjeno je umnožavanje ovog dokumenta ili njegovog dijela u bilo kojem obliku i na bilo koji način bez prethodne suglasnosti ovlaštene osobe tvrtke DLS d.o.o. Rijeka.

SADRŽAJ

1. UVOD	5
2. ODGOVORNE OSOBE, POSTUPCI, OPREMA I OPERATIVNE SNAGE UKLJUČENE U SLUČAJU VELIKE NESREĆE	6
2.1. OSOBA ZADUŽENA ZA POKRETANJE POSTUPAKA U SLUČAJU DA SE DOGODI VELIKA NESREĆA NA TERMINALU SISAK	6
2.2. OSOBA ZADUŽENA ZA VOĐENJE I KOORDINIRANJE AKCIJE RADI UBLAŽAVANJA POSLJEDICA NA MJESTU NESREĆE	6
2.3. OSOBA ODGOVORNA ZA POVEZIVANJE I SURADNJU S TIJELOM ZADUŽENIM ZA VANJSKI PLAN	7
3. POSTUPCI U SLUČAJU VELIKE NESREĆE.....	8
3.1. SPREČAVANJE I/ILI UBLAŽAVANJE NESREĆE	11
3.2. NAČIN OTKLANJANJA POSLJEDICA	12
3.3. PRUŽANJE PRVE POMOĆI.....	13
4. SIGURNOSNA OPREMA I POTREBNA SREDSTVA	15
5. OPERATIVNE SNAGE	17
6. RANO OBAVJEŠĆIVANJE TIJELA ZADUŽENOG ZA PRIMJENU VANJSKOG PLANA	18
6.1. KOMUNIKACIJA SA CENTROM 112	18
6.2. TELEFONSKI BROJEVI JAVNIH SLUŽBI PODRUČJA TERMINALA SISAK	19
6.3. ORGANIZACIJA DOSTAVLJANJA POBLIŽIH INFORMACIJA KADA POSTANU DOSTUPNE.....	20
7. NAČIN KOORDINACIJE I ORGANIZACIJE PRUŽANJA POMOĆI RADI UBLAŽAVANJA POSLJEDICA IZVAN MJESTA DOGAĐAJA.....	21
8. ORGANIZACIJA OBUČAVANJA ZADUŽENOG OSOBLJA ZA ZADAĆE POSTUPANJA UNUTAR POSTROJENJA U SLUČAJU VELIKIH NESREĆA	22
9. NAČIN KOORDINACIJE AKTIVNOSTI HITNIH SLUŽBI S INTERVENTNIM POSTROJBAMA IZVAN LOKACIJE DOGAĐAJA KADA SITUACIJA TO ZAHTJEVA.....	23
10. NAČIN ORGANIZACIJE PRUŽANJA PRVE POMOĆI RADI UBLAŽAVANJA POSLJEDICA IZVAN MJESTA DOGAĐAJA.....	24

<u>11. INFORMACIJE KOJE JE TVRTKA JANAF D.D., TERMINAL SISAK DUŽNA DATI JAVNOSTI U SLUČAJU VELIKE NESREĆE</u>	<u>25</u>
<u>12. PRILOZI.....</u>	<u>26</u>
12.1. PRILOG 1. SHEMA KOMUNIKACIJE U SLUČAJU IZVANREDNOG DOGAĐAJA.....	26
1.1. PRILOG 2. OPĆE UPUTE ZA POSTUPANJE U SLUČAJU NESREĆE S NAFTOM (OPASNOM KEMIKALIJOM)	27

1. UVOD

Sukladno Uredbi o sprečavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN 44/14), Zakonu o sustavu civilne zaštite (NN 82/15) i Pravilniku o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja (NN 30/14, 67/14), za Terminal Sisak koji predstavlja postrojenje **višeg razreda** (s obzirom na prisutnost količine opasnih tvari) izrađuje se **Unutarnji plan za Terminal Sisak**.

Unutarnji plan tvrtke JANAF d.d. – **Terminal Sisak (Capraške poljane 47b, Sisak)** uređuje načine postupanja u slučaju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, te nesreća koje mogu biti izvor opasnosti na način da ugrožavaju zdravlje i život ljudi, štetno djeluju na pojedine sastavnice okoliša i uzrokuju veću materijalnu štetu.

Unutarnjim planom obuhvaćeni su sljedeći postupci i aktivnosti:

- Uzbunjivanje;
- Obavješćivanje i izvješćivanje;
- Ustrojstvo i način postupanja sudionika u izvanrednom događaju;
- Ustrojstvo i provođenje evakuacije i spašavanja;
- Pružanje prve pomoći;
- Obučavanje sudionika odgovornih za provedbu Unutarnjeg plana.

Izvori opasnosti koji mogu uzrokovati velike nesreće u smislu ovog Unutarnjeg plana su:

- Požar i eksplozija;
- Ispuštanje opasnih tvari u okoliš;
- Elementarne nepogode (orkanski vjetrovi, razorni potresi);
- Rušenje objekata i postrojenja;
- Ratna djelovanja;
- Namjerno i nenamjerno djelovanje trećih osoba.

2. ODGOVORNE OSOBE, POSTUPCI, OPREMA I OPERATIVNE SNAGE UKLJUČENE U SLUČAJU VELIKE NESREĆE

2.1. Osoba zadužena za pokretanje postupaka u slučaju da se dogodi velika nesreća na Terminalu Sisak

Upravitelj Terminala	TOMISLAV PANJAN
mob.	099/2174-692

2.2. Osoba zadužena za vođenje i koordiniranje akcije radi ublažavanja posljedica na mjestu nesreće

Voditelj Stožera	DARIO JUROŠ
mob.	099/4592-700

Odgovorne osobe za vođenje i koordiniranje akcije radi ublažavanja posljedica na mjestu nesreće:

IME I PREZIME	RADNO MJESTO	TELEFON
Tomislav Panjan	Upravitelj Terminala Sisak	099/2174-692
Dario Juroš	Direktor Sektora sigurnosti i zaštite	099/4592-700
Damir Vrbanc	Direktor Sektora transporta nafte	098/474-721
Čedomir Nemet	Rukovoditelj Službe ZOP, ZNR i TTZ	099/2198-251
Sonja Štiglić	Rukovoditelj Službe zaštite okoliša	098/9830-886
Ivan Cvitanović	Rukovoditelj Službe integriteta naftovodnog sustava	098/9837-849
Željko Pavičić	Rukovoditelj Službe transporta	098/304-626
Darko Žitnik	Rukovoditelj Službe održavanja	098/9810-281
Michaela Julijana Vranješ	Koordinator korporativnih komunikacija	099/3126-914

Ovisno o nesreći po potrebi se uključuju i druge osobe; dužnost je svih radnika JANAF-a da se odazovu na poziv za postupanje u slučaju izvanrednog događaja. Za vrijeme provođenja postupaka, radnici uključeni u postupke pod nadležnosti su Voditelja Stožera JANAF-a (direktor Sektora sigurnosti i zaštite).

2.3. Osoba odgovorna za povezivanje i suradnju s tijelom zaduženim za Vanjski plan

Osoba odgovorna za povezivanje i suradnju s tijelom zaduženim za Vanjski plan:

Upravitelj Terminala	TOMISLAV PANJAN
mob.	099/2174-692

3. POSTUPCI U SLUČAJU VELIKE NESREĆE

- U slučaju velike nesreće ili izvanrednog događaja na Terminalu Sisak, svaki djelatnik koji uoči znakove tehničko-tehnološkog poremećaja koji bi mogao dovesti do izvanrednog događaja dužan je o istome obavijestiti sljedeću osobu u hijerarhijskoj strukturi operatera JANAF (po radnoj subordinaciji radnika smjene s najdužim radnim stažem u JANAF-u). Po zaprimljenoj obavijesti on obavještava Kontrolni centar Terminala Sisak.
- Po primitku obavijesti o velikoj nesreći Kontrolni centar o istom obavještava Upravitelja Terminala, OIC Zagreb i vatrogasce.
- OIC Zagreb u komunikaciji je s Upraviteljem Terminala i Direktorom Sektora sigurnosti i zaštite.
- Upravitelj Terminala (ili osoba koja ga zamjenjuje) uključivanjem osoblja Terminala, organizira hitne radnje za smanjenje posljedica izvanrednog događaja, formira Interventnu ekipu i upućuje ju na mjesto izvanrednog događaja.
- Upravitelj Terminala stupa u kontakt s direktorom Sektora sigurnosti i zaštite (Voditeljem stožera), i Direktorom Sektora transporta nafte zbog usklađivanja tehnoloških radnji i postupaka intervencije.
- Prema potrebi, isključivo do formiranja Stožera JANAF-a, Upravitelj Terminala, u kontaktu s direktorom Sektora sigurnosti i zaštite pokreće postupak mobiliziranja specijaliziranih ovlaštenih tvrtki.
- Istovremeno s radnjama mobilizacije lokalnog karaktera odvija se formiranje Stožera JANAF-a i mobilizacija Sanacijske ekipe JANAF-a. Direktor Sektora sigurnosti i zaštite o izvanrednom događaju obavještava predsjednika Uprave JANAF-a.
- Stožer JANAF-a na čijem je čelu Voditelj (direktor Sektora sigurnosti i zaštite) donosi odluku o obavještavanju nadležnih tijela državne uprave, dojava i suradnji s lokalnim tijelima uprave te obavještavanju i pozivanju servisnih tvrtki, kooperanata i specijaliziranih ovlaštenih tvrtki.
- U konzultaciji sa Stožerom, Upravitelj Terminala od tijela lokalne uprave može tražiti potrebnu pomoć za mobilizaciju privrednih i drugih subjekata.

Vatrogasno osoblje:

- Vatrogasci u smjeni (zapovjednik) po zaprimljenoj dojavi požara, odmah s vatrogasnim vozilom i u propisanoj osobnoj zaštitnoj opremi idu na mjesto nastanka požara;
- Dolaskom na mjesto nastanka požara utvrđuje se činjenično stanje;
- Ukoliko se radi o lažnoj dojavi, vatrogasac (zapovjednik) sustavom veze obavještava smjenskog poslovođu operatera;
- Ukoliko se radi o požaru, postupa se sukladno Planu zaštite od požara;
- O nastalom požaru vatrogasci su sustavom veze dužni obavijestiti smjenskog poslovođu operatera koji o nastalom događaju obavještava Upravitelja Terminala i OIC Zagreb.

Upravitelj terminala:

- Obavještava direktora Sektora transporta nafte i direktora Sektora sigurnosti i zaštite (Voditelja Stožera) o zaprimljenoj dojadi o velikoj nesreći/izvanrednom događaju;
- Obustavlja sve radove na području gdje se dogodila velika nesreća;
- Formira i koordinira Interventnu ekipu za hitne radnje smanjenja posljedica;
- Izvještava direktora Sektora transporta nafte i direktora Sektora sigurnosti i zaštite (Voditelja Stožera) o nalazu Interventne ekipe;
- Sudjeluje u radu Stožera JANAF-a kao obavezni član;
- Obavještava tijela lokalne uprave;

Direktor Sektora sigurnosti i zaštite – Voditelj Stožera:

- Obavještava Predsjednika Uprave o izvanrednom događaju;
- Prema odluci Predsjednika Uprave obavještava Županijski centar 112 Sisak i druga nadležna tijela uprave;
- U dogovoru s Predsjednikom Uprave aktivira Interventni stožer JANAF-a;
- Vodi Interventni stožer JANAF-a (Voditelj stožera);
- Dolazi na lokaciju izvanrednog događaja (u što kraćem roku);
- Koordinira sve osobe izvan i unutar JANAF-a, aktivirane tijekom akcije na ugroženom području.

Stožer se sastoji od obaveznih članova koji su:

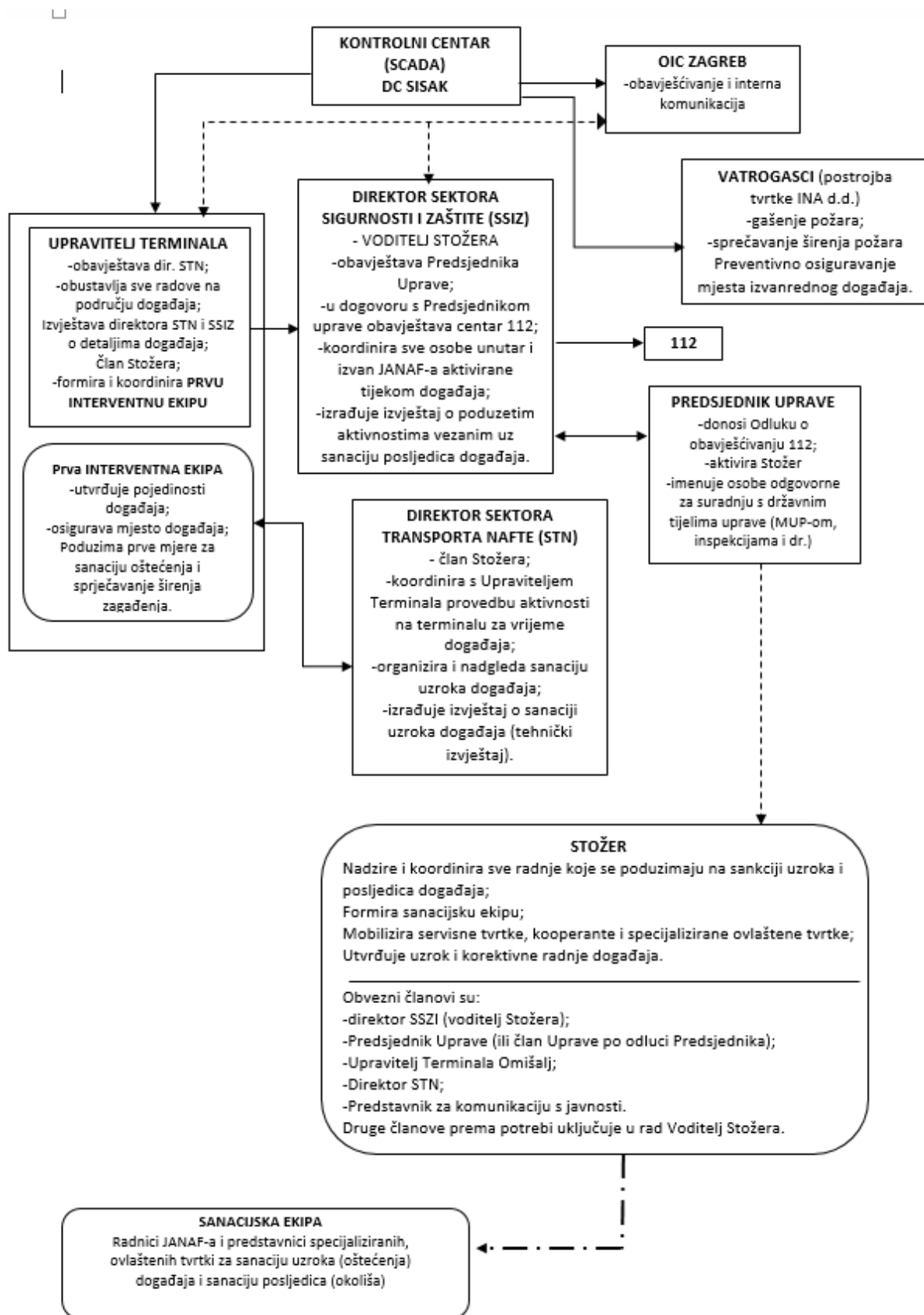
- Direktor Sektora sigurnosti i zaštite (Voditelj Stožera);
- Predsjednik Uprave ili član Uprave kojeg odredi predsjednik;
- Upravitelj Terminala nadležan za terminal ili trasu na kojoj se dogodio izvanredni događaj;
- Direktor Sektora transporta nafte;
- Predstavnik za komunikaciju s javnosti te **drugih članova** Stožera koje sukladno potrebi imenuje **voditelj Stožera** ili osoba koju je on ovlastio.

Stožer utvrđuje uzrok i koordinira otklanjanje posljedica izvanrednog onečišćenja. Sve radnje i akcije koje se poduzimaju na ugroženom području pod nadzorom su Stožera. Stožer donosi odluku o:

- Formiranju Sanacijske ekipe;
- Mobilizaciji servisnih tvrtki, kooperanata i specijaliziranih ovlaštenih tvrtki;
- Dojadi i suradnji s lokalnim tijelima uprave.

Članovi Stožera **ne moraju** svi biti na lokaciji, već i putem telefona mogu sudjelovati u radu Stožera!

Shema internog postupanja s obvezama sudionika u slučaju izvanrednog događaja.

3.1. Sprečavanje i/ili ublažavanje nesreće

Na lokaciji Terminala Sisak primjenjene su tehničke mjere zaštite, mjere koje proizlaze iz zakonskih propisa, normativa i standarda i organizacijske mjere u redovnom radu, a po potrebi i u slučaju izvanrednog događaja.

Sprečavanje izvanrednog onečišćenja tijekom rada provodi se kroz kontrolu stanja objekata i opreme putem periodičkih pregleda koji rezultiraju otklanjanjem nedostataka i dovođenjem uređaja i objekta u odgovarajuće stanje.

U slučaju nesreće, ugrađene tehničke mjere, postupanje po procedurama i pravilnicima i uvježbano osoblje znatno utječe na smanjenje obima i ublažavanje posljedica nesreće.

Primjenjuju se:

- Radni i sigurnosni postupci organizacijskih jedinica;
- Postupci Službe ZOP, ZNR i TTZ;
- Operativni plan mjera za slučaj izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda za Terminal Sisak;
- Plan zaštite od požara za Terminal Sisak;
- Plan evakuacije i spašavanja za slučaj izvanrednog događaja za JANAF d.d.;
- Interni planovi i pravilnici;
- STL-ovi opasnih kemikalija;
- Osposobljavanje radnika (unutarnje i vanjsko);
- Sigurnosna zaštitna oprema;
- Propisana osobna zaštitna sredstva.

Svim djelatnicima osigurana su osobna i skupna zaštitna sredstva prema radnom mjestu a sukladno Pravilniku o osobnim zaštitnim sredstvima (broj: I.-41/10, revizija 1, ožujak 2010.). Sastavni djelovi ovog pravilnika su:

- osobna zaštitna sredstva (za glavu, oči i lice, sluh, organe za disanje, ruke, noge, tijelo, sredstva za zaštitu od nepovoljnih atmosferskih utjecaja i pada s visine);
- skupna zaštitna sredstva;
- radna odora i osobna zaštitna oprema za vatrogasce;
- nabava osobnih i skupnih zaštitnih sredstava te način skladištenja;
- zaduženje i razduženje osobnih/skupnih zaštitnih sredstava;
- način korištenja, čuvanja i održavanja osobnih i skupnih zaštitnih sredstava;
- vođenje evidencije;
- odgovornosti;
- popis radnih mjesta za koja postoji obveza korištenja osobnih zaštitnih sredstava s naznakom svojstva (prilog).

3.2. Način otklanjanja posljedica

Procesno osoblje je na lokaciji nesreće angažirano na sanaciji posljedica kroz sljedeće aktivnosti:

- bezopasno zaustavljanje rada postrojenja;
- izoliranje mjesta izvanrednog događaja;
- početno gašenje požara;
- pružanje prve pomoći ozlijeđenim radnicima;
- uzbuđivanje Službe ZOP, ZNR i TTZ i vatrogasne postrojbe na Terminalu Sisak;
- aktivnosti na uklanjanju i/ili popravku strojarskih, elektro i instrumentacijskih segmenata neophodnih za uspostavu redovnog rada.

Vatrogasna postrojba

Preventivnu i operativnu zaštitu od požara na Terminalu Sisak daje ugovorno Vatrogasna postrojba INA d.d. iz Siska. Ova postrojba ukupno broji 22 izvršitelja od čega po 4 (1F kategorija) u svakoj smjeni i zapovjednik u dnevnoj smjeni.

Vatrogasna postrojba INA d.d. na Terminalu Sisak obavlja sljedeće aktivnosti:

- prema Planu zaštite od požara na Terminalu Sisak;
- stalno dežurstvo i pripravnost za brzu intervenciju vatrogasne postrojbe;
- obveza rada i rukovanja na sustavima zaštite od požara;
- intervencija gašenja i sprečavanje širenja požara;
- intervencija u slučaju izvanrednih događaja;
- osiguravanje posebno opasnih radova na tehnološkoj opremi;

Služba zaštite od požara, zaštite na radu i tjelesno - tehničke zaštite:

- propisivanje mjera zaštite od požara i zaštite na radu;
- osiguravanje ugroženog prostora i provedbe sigurnosnih mjera (osiguranje se provodi fizičkom prisutnosti na granicama ugroženog područja i/ili uz pomoć tehničkih pomagala kao što su ploče upozorenja, zabrane, rotirajuća svjetla i sl.);
- osiguravanje prohodnosti putova za intervencijske ekipe;
- sprečavanje prilaza osobama koje ne učestvuju u intervenciji;
- upućivanje vanjskih interventnih snaga prema mjestu velike nesreće.

Služba zaštite okoliša:

- aktivnosti na sprečavanju daljnjeg širenja i uklanjanju onečišćenja (koordinacija vanjskih ovlaštenih tvrtki);
- osiguravanje opreme i sredstava za postupak sanacije;
- koordinacija s nadležnim inspekcijskim službama.

3.3. Pružanje prve pomoći

U slučaju nesreće, prvu pomoć unesrećenima pružaju osobe na lokaciji Terminala Sisak koje su osposobljene za pružanje prve pomoći.

Mjere prve pomoći:

Nakon udisanja: Unesrećenog udaljiti iz onečišćenog prostora, u slučaju pojave simptoma, posebno otežanog disanja, potražiti liječničku pomoć.

Nakon dodira s kožom: Skinuti zagađenu odjeću i kožu dobro isprati vodom i sapunom (15 – 20 minuta). U slučaju pojave crvenila potražiti savjet liječnika.

Nakon dodira s očima: Čistim rukama razmaknuti kapke i ispirati tekućom vodom barem 15 – 20 minuta. U slučaju pojave jakog crvenila, pečenja ili suženja potražiti pomoć okulista.

Nakon gutanja: Ne izazivati povraćanje! Isprati usta vodom i ispljunuti. Staviti osobu u poluležeći položaj i prevesti u bolnicu.

Prilikom prebacivanja unesrećene osobe u bolnicu treba sa sobom ponijeti uputu o medicinskoj skrbi za otrovanje lako hlapivim otapalima. Smirivati i paziti pri povraćanju jer postoji mogućnost edema pluća.

Sukladno *Pravilniku o pružanju prve pomoći radnicima na radu (NN 56/83)* postupci prve pomoći kod otrovanja organskim otapalima su sljedeći:

- Iznošenje otrovanog iz okoline na svjež zrak u kojoj je otrovanje nastalo;
- Po potrebi staviti osobu u polu ležeći položaj, smirivati je;
- Skidanje odjeće i obuće natopljene otrovnom tekućinom;
- Odstranjivanje otrova s kože čistom vodom i sapunom;
- U slučaju pojave glavobolje, vrtoglavice, mučnine i trajnih tegoba zatražiti savjet liječnika;
- Ako je potrebno, dati umjetno disanje i/ili primijeniti masažu srca;
- U slučaju nesvjestice prebaciti ozlijeđenu osobu u bolnicu, u bočnom položaju, pazeći na prohodnost dišnih putova.

Postupci prve pomoći kod opeklinā su sljedeći:

- Skidanje odjeće s oštećenog dijela tijela, osim ako je prilijepljena za opeklinu;
- Stavljanje opečenog dijela tijela pod mlaz čiste hladne vode ili uranjanje u čistu hladnu vodu do prestanka boli, a najmanje 10 minuta;
- Pokrivanje oštećenog dijela tijela sterilnom gazom i povijanje zavojem, osim ako je opeklinā na licu;
- Ako se opeklinā nalazi na ruci ili nozi, ukrućenje ruke ili noge na način propisan za ukrućenje u slučaju oštećenja kosti;
- Zagrijavanje povrijeđenog toplim pokrivačem;
- Davanje povrijeđenom da pije bezalkoholne napitke u dovoljnoj količini;

Ako je zapaljena odjeća prilijepljena na opekotinu, prva pomoć obuhvaća ove postupke:

- Omatanje povrijeđenog vlažnom tkaninom preko odjeće;
- Zagrijavanje povrijeđenog toplim pokrivačem;
- Davanje povrijeđenom da pije bezalkoholne napitke u dovoljnoj količini.

Prostor za dekontaminaciju i pružanje prve pomoći na području postrojenja: prostor radionice.

Najbliža stanica hitne pomoći nalazi se na udaljenosti od 10,1 km te se procjenjuje da bi njihova intervencija uslijedila u vremenu od 14 min. Na istoj udaljenosti nalazi se i Dom zdravlja.

4. SIGURNOSNA OPREMA I POTREBNA SREDSTVA

Oprema i sredstva za zaštitu od požara:

- Sustav za dojavu požara;
- Sustav za hlađenje spremnika;
- Stabilni i polustabilni sustav za gašenje požara;
- Stabilni sustav za gašenje požara plinom FM200 u NC i server sobi;
- Bazeni s rezervnom vatrogasnom vodom s pumpaonom;
- Hidrantska mreža;
- Vatrogasni aparati za početno gašenje požara.

Oprema i sredstva u slučaju izvanrednog događaja:

- Gumeni čamac s vanbrodskim motorom;
- Pumpe za vodu (2 kom);
- Pumpe za naftu (3 kom);
- Pumpa za sustav skimera Vikoma;
- Skimeri (5 kom različitih veličina i namjena);
- Spremnici za prikupljenu naftu, mobilni (4 kom, kapaciteta cca, 35 m³);
- Visokotlačni perači;
- Čepovi za kanalizaciju;
- Plivajuće brane (300 m) sa sidrima i lancima za pričvršćivanje;
- Apsorbirajuće brane (300 m);
- Apsorbensi i odmašćivači (400 kg);
- SPC EKO kompleti i dr.

Oprema i uređaji za kontrolu, upozoravanje i uzbunjivanje:

- Video nadzor;
- Automatska i ručna dojava požara;
- Radio veza;
- Sustav bežične komunikacije;
- Zvučno uzbunjivanje i upozoravanje – sirena ¹ koja je instalirana na krovu vatrogasnice.

¹Sirenu je moguće aktivirati iz Državnog centra 112, pozivom na fiksni broj gdje se putem govornog automata dobivaju upute za rukovanje sirenom.

Sredstva komunikacije na objektima JANAF-a i prema vanjskim sudionicima su:

- Vanjski telefoni;
- Mobilni telefoni;
- Interni telefon (unutar JANAF-a);
- Telefaks;
- Vatrogasne UKV stanice;
- UKV stanice službe održavanja;
- Kurirska služba.

5. OPERATIVNE SNAGE

Operativne snage (Terminal Sisak)

- Procesno osoblje (smjenski poslovođa operater - 5, pomoćnik operatera - 5, dispečer - 5, pomoćnik dispečera - 5);
- Vatrogasci (Vatrogasna postrojbe tvrtke INA d.d.: 22 vatrogasna radnika - min. 4 vatrogasca u smjeni i zapovjednik u dnevnoj smjeni);
- Zaštitar (vanjski – 4 zaštitara u smjeni);
- Osposobljeni radnici za pružanje prve pomoći.

Vanjske operativne snage

- JVP Grad Sisak;
- Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured Sisak;
- PU Sisačko-moslavačka, Policijska postaja Sisak;
- DVD Sisak;
- Dom zdravlja Sisak;
- Opća bolnica Dr. Ivo Pedišić, Sisak;
- Zavod za hitnu medicinu SMŽ, Ispostava Sisak;
- specijalizirane tvrtke.

6. RANO OBAVJEŠĆIVANJE TIJELA ZADUŽENOG ZA PRIMJENU VANJSKOG PLANA

Voditelj Stožera, u suglasnosti s Predsjednikom Uprave, o velikoj nesreći/izvanrednom događaju obavještava nadležna tijela državne uprave (Županijski centar 112, Ministarstvo poljoprivrede – Uprava vodnog gospodarstva, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode – Uprava za inspekcijske poslove, itd.).

U slučaju velike nesreće koja ima ozbiljne posljedice po okoliš, zdravlje ljudi i materijalna dobra te moguće van-lokacijske posljedice koje se ne mogu riješiti vlastitim osobljem i sredstvima, Upravitelj Terminala (uz prethodno donesenu odluku Stožera) stupa u vezu s tijelima lokalne/regionalne uprave i izvješćuje ih o izvanrednom događaju i po potrebi predlaže uzbuđivanje stanovništva u okolini onečišćenja te traži potrebnu pomoć za mobilizaciju privrednih i drugih subjekata (sukladno Vanjskom planu Sisačko-moslavačke županije).

Obavještavanje i komuniciranje s predstavnicima javnog informiranja o izvanrednom zagađenju (karakteristikama, poduzetim postupcima itd.) obavlja se putem (ili po ovlaštenju) člana Stožera zaduženog za komunikaciju s javnošću, temeljem dogovora sa Stožerom.

6.1. Komunikacija sa centrom 112

Za područje postrojenja Terminala Sisak donesena je Odluka o osiguranju prijema priopćenja nadležnog županijskog centra 112 o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti, te je o istoj izvješten Županijski centar 112 Sisak.

Ovom Odlukom određene su odgovorne osobe za prijem priopćenja Županijskog centra 112 Sisak o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti, te prenošenje istih na osoblje na lokaciji Terminala Sisak.

1. Direktor Sektora sigurnosti i zaštite (Voditelj Stožera) obavještava Županijski centar 112 Sisak.
2. Po primitku obavijesti o nastanku iznenadnog događaja, Županijski centar 112 Sisak obavijest o istoj prosljeđuje nadležnim službama i institucijama (policija, vatrogasna postrojba, hitna medicinska pomoć).
3. U slučaju velike nesreće koja ima znatnije i ozbiljnije posljedice po okoliš, zdravlje ljudi i materijalna dobra te moguće van-lokacijske posljedice koje ne može riješiti vlastitim osobljem i sredstvima, Županijski centar 112 Sisak obavještava župana Sisačko-moslavačke županije kako bi se aktivirao Vanjski plan
4. Župan u slučaju iznenadnih događaja kod kojih posljedice izlaze izvan perimetara postrojenja JANAF d.d. informira javnost (u suradnji s odgovornom osobom tvrtke).

Napomena: Sukladno *Zakonu o sustavu civilne zaštite (NN 82/15)*, a nakon donošenja Pravilnika kojim će se odrediti sastav stožera, način rada kao i uvjeti imenovanja načelnika, zamjenika i članova stožera, od strane ravnatelja Državne uprave za zaštitu i spašavanje, uloge i dužnosti Stožera zaštite i spašavanja preuzet će Stožer civilne zaštite.

Vrsta informacija koju početno upozorenje treba sadržavati

1. naziv tvrtke operatera i adresu postrojenja,
2. jednostavno objašnjenje aktivnosti koje se odvijaju unutar postrojenja,
3. uobičajeni naziv ili opći naziv razreda opasnosti tvari i preparata u postrojenju, te opis njihovih osnovnih opasnih značajki,
4. o prirodi opasnosti od velikih nesreća u postrojenju uključujući i njihove moguće učinke na stanovništvo i okoliš,
5. datum i vrijeme kada je primijećen iznenadni događaj,
6. pogođeno područje,
7. jačinu i opseg iznenadnog događaja.

6.2. Telefonski brojevi javnih službi područja Terminala Sisak

INTERVENTNA JEDINICA	TELEFON
ŽUPANIJSKI CENTAR 112 SISAK	112
POLICIJA	192
HITNA POMOĆ	194
VATROGASCI	193

NAZIV PRAVNOG SUBJEKTA	ADRESA I BROJ TELEFONA
Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured Sisak	Ulica Ivana Kukuljevića Sakcinskog 26, Sisak Tel: 044 811 706 Fax: 044 811 713 e-mail: sisak112@duzs.hr Pročelnik: Željko Prpić <u>Županijski centar 112 Sisak</u> Tel: 112 Fax: 044 547 943 e-mail: sisak112@duzs.hr
JVP Grada Siska	Vatrogasna 1, Sisak Tel: 193; 044 543 122 (zapovjednik, VOC) Fax: 044 549 750 Zapovjednik: Miroslav Golub
Dom zdravlja Sisak	Kralja Tomislava 1, Sisak Tel.: 044/567-100 (centrala) Tel: 044/567-113 (uprava) Fax.: 044/567-122 E-mail: dz-sisak(a)sk.t-com.hr voditelj Ravnateljica: Nikolina Pintar

NAZIV PRAVNOG SUBJEKTA	ADRESA I BROJ TELEFONA
Opća bolnica Dr. Ivo Pedišić, Sisak	J.J.Strossmayera 59, Sisak Tel.: 044 553 100 Fax.: 044 531 037
Zavod za hitnu medicinu SMŽ, Ispostava Sisak	Tel.: 044/530-550 Voditelj: Damir Jusufović
Policijska postaja Sisak	Kralja Tomislava 18, Sisak Tel.: 044/560-811 Fax.: 044/560 855 Načelnik: Predrag Fitnić

6.3. Organizacija dostavljanja približih informacija kada postanu dostupne

Nakon provođenja mjera na lokaciji Terminala Sisak, za davanje obavijesti Županijskom centru 112 Sisak o poduzetim radnjama odgovoran je Voditelj Stožera.

7. NAČIN KOORDINACIJE I ORGANIZACIJE PRUŽANJA POMOĆI RADI UBLAŽAVANJA POSLJEDICA IZVAN MJESTA DOGAĐAJA

U slučaju potrebe, za mobilizaciju potrebnog osoblja koristi se pomoć Državne uprave za zaštitu i spašavanje. Osoba zadužena za koordinaciju je Voditelj Stožera.

Sukladno odredbama članka 36. Zakona o sustavu civilne zaštite (NN 82/15), tvrtka JANAF d.d. dužna je svojim ljudskim snagama i materijalnim resursima sudjelovati u provedbi mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

Sigurnosna oprema i sredstva kojima raspolaže Terminal Sisak navedeni su u poglavlju 4. Navedena oprema i sredstva mogu se dati na raspolaganje tijelu za provedbu Vanjskog plana, dok vlastite operativne snage za provedbu zaštite i spašavanja navedene u poglavlju 5 operater ne može dati za potrebe provedbe Vanjskog plana budući da vlastite snage uvijek moraju biti prisutne na području postrojenja Terminala Sisak.

Način komunikacije sa Centrom 112 opisan je u poglavlju 6.1.

Telefonski brojevi za obavještanje i pozivanje Državne uprave za zaštitu i spašavanje, vatrogasnih jedinica, organa MUP-a, koje u određenim slučajevima mogu pružiti pomoć kod organiziranja intervencija i u provedbi sanacija navedeni su u Tablicama u Poglavlju 6.2.

8. ORGANIZACIJA OBUČAVANJA ZADUŽENOG OSOBLJA ZA ZADAĆE POSTUPANJA UNUTAR POSTROJENJA U SLUČAJU VELIKIH NESREĆA

Obučavanje se ostvaruje u organizaciji Sektora sigurnosti i zaštite i Sektora pravnih poslova i ljudskih resursa i pojedinih procesnih/organizacijskih jedinica:

- osposobljavanje radnika za radno mjesto prema Poslovniku;
- stručno osposobljavanje radnika uz angažman vanjskih institucija (Hrvatski zavod za toksikologiju i antidoping i dr.);
- uvodni seminari (zaštita, zaštita okoliša);
- interne vježbe;
- obavezni programi;
- retrenig procesnog osoblja za postupanje u slučajevima opasnosti.

Vježbe se provode kao:

Vježba komunikacije – kojom se testira postupak uzbunjivanja i odaziva stručnih osoba i zaposlenih, provodi se putem telefona ili drugih sredstava komunikacije. Koristi se za procjenu sustava komunikacije, provjeru pripravnosti osoblja, potrebno vrijeme reakcije, načina prijenosa informacija. Vježba traje do maksimalno dva sata i može se održati najavljeno ili nenajavljeno u bilo koje doba dana/noći. Vježbu organizira direktor Sektora sigurnosti i zaštite u dogovoru s Predsjednikom Uprave.

Vježba taktike – provodi se za odgovorne osobe i stručne zaposlenike na način da se predstavi scenarij te rasprave postupci. Za vježbu se ne koristi mobilizacija osoblja ili opreme. Prezentacija Unutarnjeg plana, detaljno upoznavanje s postupcima i vježbanje „uloga“ u planu predstavlja vježbu taktike. Vježbu organizira direktor Sektora sigurnosti i zaštite u dogovoru s Predsjednikom Uprave.

Vježba poznavanja opreme – podrazumijeva izvlačenje opreme iz skladišta, pregled opreme, sastavljanje opreme i upoznavanje s različitim mogućnostima i načinima uporabe opreme. Vježbu organizira direktor Sektora sigurnosti i zaštite u dogovoru s upraviteljem Terminala.

Terenska vježba – podrazumijeva veću kombiniranu vježbu, najčešće uključujući i prethodna tri oblika vježbi. U terensku vježbu mogu biti uključeni (kao sudionici ili gledatelji/ocjenjivači) i predstavnici DUZS, MUP-a, nadležnih tijela uprave, tvrtki suradnika i dr. Vježba zahtjeva detaljno planiranje. Vježba se provodi u koordinaciji direktora Sektora sigurnosti i zaštite, upravitelja Terminala uz ovlaštenje Predsjednika Uprave.

Svi prisutni radnici imaju obvezu sudjelovanja u vježbi prema razrađenom planu vježbe. Vježbu je moguće provesti u kombinaciji s vatrogasnom vježbom. Po završetku analizira se tijek vježbe i ocjenjuje uspješnost. Temeljem provedene analize vježbe i analiziranih postupaka provodi se ažuriranje planova za postupanje u slučaju izvanrednog događaja.

Vježbe se provode najmanje jednom u dvije godine.

9. NAČIN KOORDINACIJE AKTIVNOSTI HITNIH SLUŽBI S INTERVENTNIM POSTROJBAMA IZVAN LOKACIJE DOGAĐAJA KADA SITUACIJA TO ZAHTJEVA

Sve radnje i akcije koje se poduzimaju na ugroženom području pod nadzorom su Stožera JANAF-a.

Kod organiziranja intervencija, Državnu upravu za zaštitu i spašavanje kontaktira Voditelj Stožera.

Shema komunikacije u slučaju izvanrednog događaja nalazi se u Prilogu 1.

U slučaju potrebe za pružanjem pomoći izvan granica postrojenja, Voditelj Stožera na temelju procjene za potrebom korištenja sredstava i opreme može ustupiti svu raspoloživu opremu za uklanjanje posljedica akcidenta i drugih kriznih situacija.

10. NAČIN ORGANIZACIJE PRUŽANJA PRVE POMOĆI RADI UBLAŽAVANJA POSLJEDICA IZVAN MJESTA DOGAĐAJA

Ozlijeđenoj osobi mora se odmah pružiti prva pomoć, na najbližem sigurnom mjestu na kojem se ona može pružiti. Prvu pomoć pružaju osposobljene osobe na lokaciji do dolaska hitne medicinske pomoći.

Djelatnici su prema Zakonu o radu osposobljeni za pružanje prve pomoći radnicima unutar postrojenja te nije moguće organizirati pružanje prve pomoći izvan granica postrojenja.

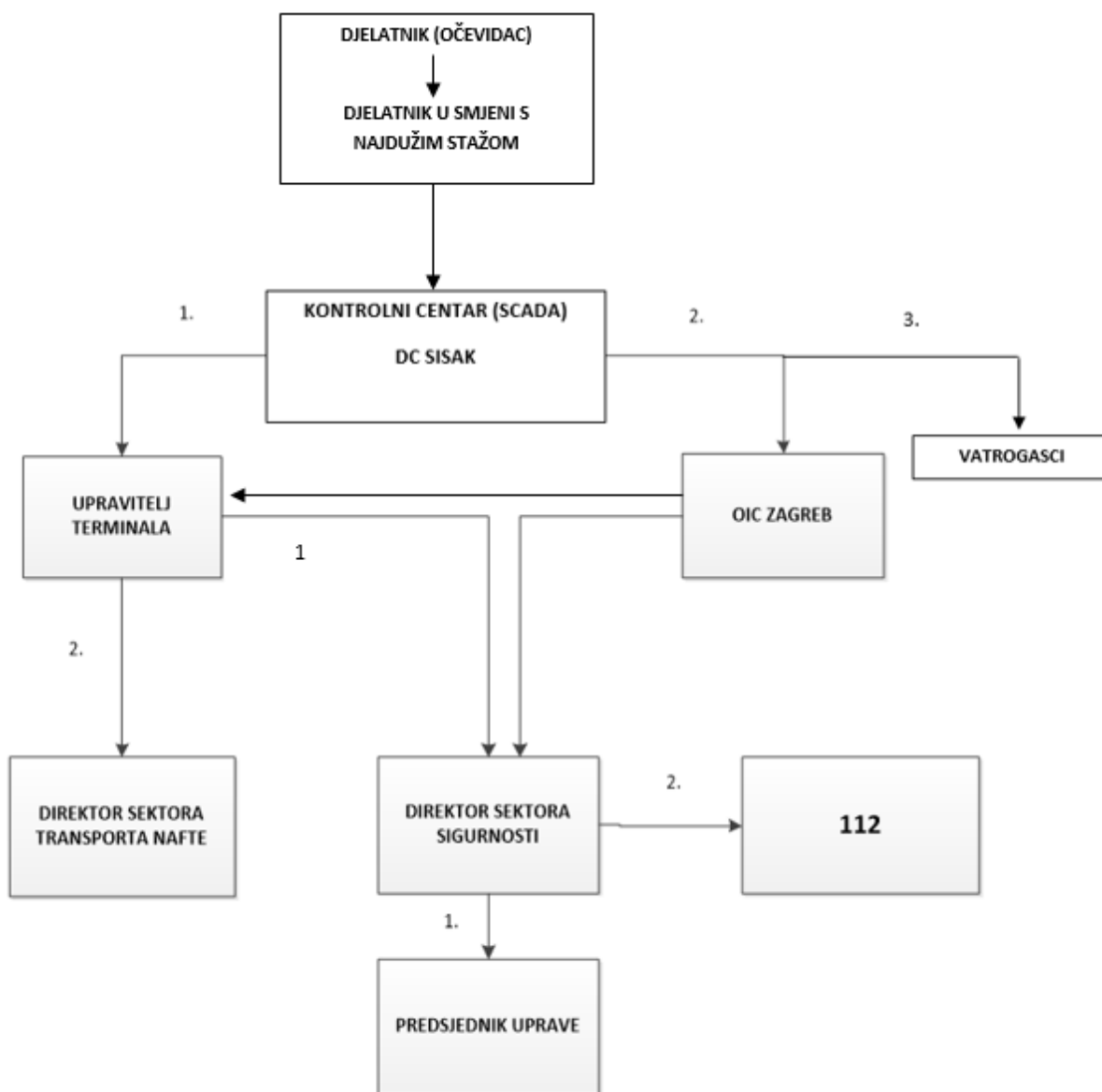
11. INFORMACIJE KOJE JE TVRTKA JANAF D.D., TERMINAL SISAK DUŽNA DATI JAVNOSTI U SLUČAJU VELIKE NESREĆE

Temeljem Uredbe o sprečavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN 44/14), definirane su informacije koje je operater dužan dati javnosti i medijima:

- Ime ili tvrtka operatera te puna adresa i naziv područja postrojenja.
- Informacije kojima operater potvrđuje da područje postrojenja podliježe obvezama propisanim ovom Uredbom te da je nadležnim tijelima javne vlasti dostavljena Obavijest o prisutnosti opasnih tvari, odnosno da je pribavljena suglasnost na Izvešće o sigurnosti.
- Pojednostavljena objašnjenja aktivnosti koje se odvijaju unutar područja postrojenja.
- Nazivi (uključujući i tradicionalne nazive) ili u slučaju opasnih tvari obuhvaćenih dijelom 1. Priloga I.A, odnosno Prilogom I.B Uredbe o sprečavanju velikih nesreća koja uključuje opasne tvari, naziv kategorije ili razvrstavanja opasnosti opasnih tvari u području postrojenja koji bi mogli izazvati veliku nesreću te opis njihovih osnovnih opasnih svojstava.
- Opće informacije o načinu upozoravanja javnosti na području utjecaja, u slučaju potrebe; dostatne informacije o primjerenom ponašanju u slučaju velike nesreće ili naznaka mjesta gdje se tim informacijama može pristupiti elektronički.
- Datum posljednjeg nadzora nad područjem postrojenja ili upućivanje na mjesto gdje se tim informacijama može pristupiti elektronički; informacije o tome gdje se na zahtjev mogu dobiti detaljne informacije o inspekciji i povezanom inspekcijskom planu.
- Podaci o tome gdje je moguće dobiti dodatne odgovarajuće informacije.
- Opće informacije o prirodi rizika od velikih nesreća u području postrojenja uključujući i njihove moguće učinke na ljudsko zdravlje i okoliš te kratki prikaz glavnih vrsta scenarija velikih nesreća i mjera nadzora za suočavanje s njima.
- Informacije kojima se potvrđuje da je operater dužan poduzeti odgovarajuće mjere na lokaciji, posebice povezivanje s hitnim službama, radi ograničavanja posljedica velikih nesreća i svođenja njihovih učinaka na najmanju mjeru.
- Upućivanje na Vanjski plan koji je sastavljen kako bi se savladali svi učinci nesreće izvan mjesta događaja s preporukom da se u slučaju nesreće postupa prema uputama i zahtjevima interventnih postrojbi i hitnih službi
- Informacije o tome je li područje postrojenja u blizini teritorija druge države i predstavlja li mogućnost velike nesreće s prekograničnim učincima u skladu s Konvencijom o prekograničnim učincima industrijskih nesreća.

12. PRILOZI

12.1. Prilog 1. Shema komunikacije u slučaju izvanrednog događaja

1.1. Prilog 2. Opće upute za postupanje u slučaju nesreće s naftom (opasnom kemikalijom)

PONAŠANJE U SLUČAJU NESREĆE S OPASNIM KEMIKALIJAMA

1. Prvo upotrijebiti sva sredstva osobne zaštite.
2. Ne ulazite u onečišćeno područje ako niste sigurni da ste zaštićeni od djelovanja opasnih kemikalija.
3. Procijenite da li je važnije spašavanje unesrećenih ili sprječavanje daljnjeg povećanja opsega nesreće.
4. Zapamtite da je najvažnija dobra uvježbanost ako želite učinkovito obaviti spašavanje ozlijeđenih/otrovanih.
5. Strogo se pridržavati plana o postupanju u slučaju nesreće s kemikalijama.
6. Što prije obaviti dekontaminaciju.
7. Pomoći drugim ozlijeđenima.

POSTUPCI KOD POLIJEVANJA OPASNOM KEMIKALIJOM

1. Odmah otići iz onečišćenog područja.
2. Skinuti odjeću i obuću na mjestu predviđenom za dekontaminaciju.
3. Stati pod tuš i prati se barem onoliko dugo koliko je predviđeno uputom za rada za tu kemikaliju. Inspirati i oči, čak ako nisu polivene/poprsrane, ali dobro oprati ruke prije nego se dira oči.
4. Po završetku pranja ne brisati se trljanjem nego upijanjem ručnikom, staničevinom ili gazom. Bolje ostati mokar nego uklanjati vodu trljanjem.
5. Ne koristiti nikakva sredstva za neutralizaciju.
6. Ne koristiti nikakve kreme ili tekućine za mazanje ozlijeđenih mjesta.
7. Uz pomoć neozlijeđenih samo se ogrnuti čistim platnenim odjevnim predmetima, npr. plahtom ili gazama.
8. Pripremiti i ponijeti sa sobom sve što je propisano nositi liječniku.
9. Pozvati hitnu pomoć ili organizirati prijevoz liječniku. Pri prijevozu netko mora biti u pratnji za svaki slučaj, a vozite se u poluležećem položaju.
10. Predati liječniku svu raspoloživu dokumentaciju o otrovu te mu dati sve podatke o događaju i ozlijeđenoj osobi.

Dekontaminacija osobe bez svijesti

1. Iznijeti hitno ozlijeđenu osobu iz onečišćenog prostora i skinuti joj odjeću.
2. Ako osoba ne diše ili je došlo do zastoja srca, prvo uspostaviti vitalne funkcije.
3. Prati ozlijeđenu osobu barem onoliko dugo koliko je propisano posebnom uputom za tu kemikaliju ili skupinu kemikalija pod tekućom vodom pazeći pri tom na njezine vitalne funkcije i sprječavajući da joj voda uđe u dišne putove.
4. Obaviti dekontaminaciju očiju čistim rukama, ako je moguće istovremeno dok se obavlja dekontaminacija tijela.
5. Stalno pazeći na održavanje vitalnih funkcija, upijanjem ukloniti višak vode s kože ozlijeđenog te ga ogrnuti čitom plahtom ili gazama.
6. Ne koristiti nikakve masti ili kreme za mazanje kože ili očiju.
7. Transportirati ozlijeđenog u bolnicu u stabilnom bočnom položaju uz stalnu skrb o vitalnim funkcijama.
8. Predati liječniku sve što je određeno posebnom uputom i dati mu podatke o događaju i ozlijeđenoj osobi.

UPUTA O DEKONTAMINACIJI KOD PRSKANJA OPASNE KEMIKALIJE U OČI

1. Brzo napustiti onečišćeni prostor i otići do prve slavine ili do fontane za piti vodu. Na slavinama bi po mogućnosti trebala biti nataknuta gumena ili plastična cijev čijim se savijanjem voda može usmjeriti u oko. Ako niste u stanju to učiniti sami, tražiti pomoć svojih bližnjih.
2. Onaj koji obavlja dekontaminaciju očiju prvo mora oprati ruke.
3. Raširiti palcem i kažiprstom kapke i uperiti mlaz vode u oko. Ako su poprskana oba oka prati ih naizmjenice, najprije češće, a kasnije po minuti svako od njih, a ukupno svako oko treba ispirati najmanje onoliko dugo koliko je propisano posebnom uputom za tu kemikaliju ili skupinu kemikalija. Ako na slavini nije nataknuto savitljivo crijevo, leći ispod slavine ili kleknuti i zabacujući glavu tako da iz slavine voda curi ravno u oči.
4. Po završetku ispiranja ne smije se mazati oko nikakvim kremama ili dokapavati u oko bilo kakve lijekove.
5. Zatražiti od drugih osoba hitno prebacivanje okulisti odnosno zatražiti telefonski dolazak hitne pomoći.
6. Tijekom prijevoza prebaciti čistu gazu ili staničevinu preko očiju i zažmiriti kako bi što manje naprezali oči.
7. Liječniku predati svu raspoloživu dokumentaciju o kemikaliji te mu dati sve podatke o događaju i ozlijeđenoj osobi.

OPĆE UPUTE KOD GUTANJA OPASNIH KEMIKALIJA

1. Ne izazivati povraćanje niti primjenjivati bilo kakva sredstva kod osobe koja je bez svijesti ili bez neke od vitalnih funkcija. Postupiti kako je utvrđeno posebnim uputama za takva stanja.
2. Ne izazivati povraćanje u slučaju gutanja agresivnih kemikalija (npr. kiseline, lužine ili soli teških metala), lako hlapljivih organskih otapala (npr. razrjeđivača, derivata nafte itd.) i deterdženata (posebno ako se jako pjene).
3. Pogledati piše li u uputama o postupanju nakon izlaganja opasnoj kemikaliji što posebnog o gutanju kemikalije, naročito ako se radi o otrovima s vrlo brzim djelovanjem nakon gutanja ili izrazito otrovnim tvarima.
4. U većini slučajeva ne nastupa otrovanje odmah nakon što je kemikalija progutana, pa valja sačuvati prisebnost i ne postupiti brzopletu.
5. Bez obzira na namjeravane postupke prve pomoći, treba odmah pozvati nadležnu zdravstvenu službu/ustanovu.
6. Ne ostavljati unesrećenu osobu samu nego joj pružiti pomoć pri obavljanju postupaka opisanih u obveznoj uputi.

UPUTA O POSTUPCIMA NAKON IZLAGANJA OPASNIM KEMIKALIJAMA PREKO DIŠNIH PUTEVA

1. Što prije otići na čist zrak, ali bez panike i prevelike potrošnje kisika.
2. Ako su ugašene vitalne funkcije postupiti prema pravilima o oživljavanju.
3. Kod osoba bez svijesti postupi prema uputama za osobe bez svijesti.
4. Osobe koje su bile izložene iritansima smiriti i postaviti u poluležeći položaj bez obzira imaju li izražene simptome oštećenja sluznica dišnih putova ili ne.
5. Pozvati hitnu pomoć ili organizirati prijevoz, a prije prijevoza prikupiti sve što se prema posebnoj uputi treba odnijeti liječniku.
6. Transportirati u poluležećem položaju uz stalno smirivanje. Prvenstvo imaju osobe s otežanim disanjem.
7. Predati ozlijeđenu osobu na intenzivnu skrb, a liječniku dati svu dokumentaciju o kemikaliji te sve podatke o događaju i o ozlijeđenom.

POSTUPCI PRVE POMOĆI KOD OPEKLINA

1. Skidanje odjeće s oštećenog dijela tijela, osim ako je prilijepljena za opeklinu.
2. Stavljanje opečenog dijela tijela pod mlaz čiste hladne vode ili uranjanje u čistu hladnu vodu do prestanka boli, a najmanje 10 minuta.
3. Pokrivanje oštećenog dijela tijela sterilnom gazom i povijanje zavojem, osim ako je opeklinu na licu.
4. Ako se opeklina nalazi na ruci ili nozi, ukrućenje ruke ili noge na način propisan za ukrućenje u slučaju oštećenja kosti.
5. Zagrijavanje povrijeđenog toplim pokrivačem.
6. Davanje povrijeđenom da pije bezalkoholne napitke u dovoljnoj količini.

Ako je zapaljena odjeća prilijepljena na opeklinu, prva pomoć obuhvaća ove postupke:

1. Omatanje povrijeđenog vlažnom tkaninom preko odjeće;
2. Zagrijavanje povrijeđenog toplim pokrivačem;
3. Davanje povrijeđenom da pije bezalkoholne napitke u dovoljnoj količini.